

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
upravi prejemano mesečno K 1-50

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Istrska sloga in ljudstvo.

Političnih neuspehov istrskih Slovencev in Hrvatov niti zgovorna tržaška »Edinost« ni mogla utajiti. V treh člankih je bilo sicer nekaj stoka, a o istrski edinosti in slogi, toda da so bili istrski Slovenci in Hrvati še pri vseh v zadnjih letih sklenjenih kompromisih prevarjeni, in kar je glavno, da se za največjega istrskega trpina, istrskega kmeta ni nič storilo, tega se »Edinost« niti dotaknila ni. Zagrabilo pa so tržaški gospodje za nekatere upravičene trditve in jih po svoje zavili.

Povedali smo, da istrski Slovenci in Hrvati nimajo razun par izjemnih pravih ljudskih zastopnikov. Istrski Slovani, kateri so pri tem zainteresirani, bodo že vedeli, kateri njeni omenjeni zastopniki spadajo med one omenjene častne izjeme. Le žalibog, da morajo te častne izjeme, za katere se dobro vé, da jim je res ljudstvo vse, tudi nositi navidezno soodgovornost vseh neuspehov, katerih so krivi oni, ki mislijo, da imajo že monopol za istrsko politiko. Posebno se odlikujejo pri tem mladini, katerim je liberalizem prva stvar in potem še drugo. Ker pa se ti politični začetniki ne upajo pred ljudstvo s svojo pravo barvo, se pa skrivajo za duhovščino. Tem mladini je edini cilj priti na vrh politične lestve pod okriljem istrske duhovščine, in prepričani smo, da bodo prišli, ko bi to dosegli, brez dvomno s svojo pravo barvo na dan.

Te ljudi si moramo ogledati še z druge strani! Istrski Slovenec in Hrvat živita sedaj kakor dva brata v pravem pomenu besede. Kako tudi ne! Saj sta si v narodnem sorodu in vezana na pomoč drug drugega. Pri vsem tem se imata oba boriti razun za svoj skromni obstanek, tudi proti laškemu narodnemu nasprotniku. Ze samo ti momenti jima narekujejo največjo slogo in pobratimstvo. Vsak pameten človek bi mislil, da imamo vsaj tukaj mir pred mladino, toda ne, tudi to polje nima miru pred liberalnimi mladimi lajki. Tudi sem sega njihovo uničevalno delo in to samo radi tega, ker se jim noče vse brezpogojno ukloniti! Je li to ona, od gotovih listov tolikrat hvalisana edinost in sloga? Tu sem je treba železne roke, katera bi popravila,

la, kar se je pod liberalno krinko sloge in edinosti zagrešilo.

Če nam Trst očita, da bi radi v Istro zanesli kranjske razmere, je to hinavščina, ker Trst sam »kranjske razmere« na Goriškem pospešuje: smemo pa tudi to brez vsakega pomisleka z mirno vestjo odgovoriti: Istrski kmet in obrtnik si ne želita drugega, nego da bi se za ta dva v Istri toliko storilo, kot se je zadnja leta storilo na Kranjskem. Tega pa ta dva največja istrska trpina nista dosegla, ker so ob sedanjih razmerah oni, katerim je ljudski blagor res na srcu, ovirani pri svojem delu po ljudeh, ki poznajo samo pot iz pisarn na zabavališča. Za istrskega kmeta in obrtnika bo rešitev le tedaj mogoča, kadar bodo oni, katerim je blagor istrskih Slovanov res na srcu, imeli proste roke. O tem pa se danes v Istri še ne more govoriti. Pod imenom »narodna stranka« se pripravljajo tla najradikalnejšemu liberalizmu, od katerega ima istrski ljudstvo pričakovati le pogin. Oni, kateri sedaj ležejo na politično lestvo, dobro vedo, da danes še ni ugodni trenutek, pokazati svojo pravo liberalno lice, ker bi jim v istem trenutku pokazalo verno in za vse dobro dovezetno istrsko ljudstvo hrbet. Zato se skušajo še skrivati za duhovščino, dobro vedoč, da je ljudstvo edino radi te, v tem navidezno »narodnem« taboru.

Čas preporoda istrskih Slovanov bo moral priti. Vzrok, da vladajo v Istri tako žalostne razmere, je iskati tudi v tem, da so si tu gotovi gospodje vedno vse med seboj urejevali. Volilcem dati obračun o delovanju, to v Istri sploh še ni moderno. Zato pa sedaj vsakokrat tako vzklijo, če se jih kdo drzne postaviti v pravo luč. Tako se tudi sedaj jezijo, ko se jim po pravici očita, da za kmeta in obrtnika v tolikih letih niso ničesar storili. Oni dobro vedo, da sta ravno kmet in obrtnik ona dva faktorja, katera tvorita maso istrskih Slovanov. Če bosta ta dva danes ali jutri, čim prej tem bolje, obrnila tem narodnim reševalcem hrbet, bo tvorila njihova stranka le še par frakarjev. Kadar bosta istrski kmet in obrtnik spoznala hinavske naklepe liberalno-narodnih istrskih frakarjev, takrat bodo šele napočili za ta dva trpina boljši časi. Za one njihove zastopnike pa, katerim so danes še vezane roke, bo pa napočil z onim trenutkom čas resnega dela in

stremljenje za onim, kar se je doslej popolnoma zamudilo. Vesela nada, da so narodnim frazarjem že šteti dnevi njihovega paševanja v Istri, daje istrskim Slovanom up na boljšo prihodnost. Istrski Slovenci in Hrvati ne potrebujejo samo par ljudskih šol, te je treba gospodarsko dvigniti, česar se pa ne more pričakovati od onih, ki ga poznajo le takrat, kadar potrebujejo ljudskih glasov, a se ga drugače vedno ogibajo. Pod temi razmerami, kakoršne vladajo danes v Istri, ne more iti več naprej. Brezbarvnost je le sredstvo v dosegu za narod pogubnih liberalnih ciljev. Zato proč z njo! Da se je že vse naveličalo dosedanjih fraz, se je prav natančno pokazalo, ko so se izbirali kandidati za državnozbornske volitve. Ljudstvo je sito obljub in poslanec brez programa. Večina istrskih Hrvatov in Slovencev letos gotovo ne bo oddajala svojih glasov iz zupanja v brezbarvno politiko, ampak le zato, da se bo na cesarskem Dunaju sploh vedelo, da jih je v Istri mnogo več nego Lahov. Brez dvoma pa je skoro, da soto zadnje državnozbornske volitve, katere se še vrše v sedanjih obliki.

Volilno gibanje na Goriškem.

Iz Gorice.

Med ljudstvom še ni posebnega razburjenja radi volitev; le na Krasu je došlo do male praske, ko so hoteli socialisti prirediti shod v Velikem dolu, kjer pa jim je izpodletelo. Socialističnega shoda, ki je bil v nedeljo v Rihembergu, se je udeležilo okrog 80 ljudi. Vršil se je mirno. Dr. Tuma je razlagal socialno-demokratski program. Uničevalno je govoril o liberalni stranki, ki jo je označil za protiljudsko in protigospodarsko. Na medklic nekega liberalca, zakaj je zapustil liberalno stranko, je odgovoril, da liberalna stranka propada povsod in da nima nobenih uspehov, razen znanih gospodarskih polomov. Vpoštevajna pa je vredna S. L. S., ki je svetovna stranka, kakor socialna demokracija. Začudenim liberalcem je povedal, da dr. Gregorin ne bo imel nobene moči, ker bo osamljen. Sicer se je dr. Tuma obregnil tudi ob našo stranko, a bil je dostojen. Menimo, da je dr. Tumova zasluga, če nastopa goriška socialna demokracija z neko nobleso, ki je doslej pri socialistih

stih nismo bili vajeni. Pa tudi sodrug Kopač te nobleso še ni posebno vajen, ker on je bil bolj robot kot Tuma, čeprav se mu pozna, da bi se rad poboljšal. Gospodarski program socialne demokracije ter moč kapitalizma, o katerem je Kopač govoril, je mnogo bolje razložil dne 25. t. m. pri predavanju Kršč. soc. društva v Rihembergu za stopnik goriške S. K. S. Z. v ravno istih prostorih. Zato našim ljudem ni imponiral.

Prazno in pusto pa je govoril dr. Gregorin v nedeljo 70 poslušalcem v Črniču. Izmed teh jih je bilo le kakih deset iz Črniča, drugi večinoma iz Sela. Ljudje, ki so Gregorina poslušali, so dejali, da ga je težko poslušati, ker mu beseda ne gre iz ust. Povedal ni nič kakor par edinjskih fraz. Zagotavljal je, da pri volitvah se ne gre proti veri. Vsak izmed navzočih, je dejal, je šel danes k maši, medtem ko je marsikateri klerikalec bil brez maše. No, Gregorin bi se bil ustrašil, ko bi bil vedel, kako hud je bil radi tega Virgil Toplikar, ki mu je aranžiral shod. Saj je znano, da je Virgil Toplikar najhujši svobodomislec na celem Vipavskem. Priporočamo Virgilcu, da poizve, pri kateri maši in kje je bil dr. Gregorin. Vendar pa je na koncu shoda Toplikar izjavljal, da bo on volil Gregorina zato, ker ne bo stopil v Šusteršičev klub. Nas ta izjava veseli! Tržaški edinjsi, to so tiči, ki krošnjarijo po Goriškem s svojo »edinostjo«, da bi porušili pravo edinost slovenskih poslancev na Dunaju. Hinavščina brez primere!

Krasno pa je uspel dr. Stepančičev shod pri Rebku. Prišli so možje iz vseh občin celega okraja. Govoril je kandidat dr. Stepančič, dr. Breclj in župnik Kosec. Zborovanje je vodil predsednik »Kmečke zveze« vrli g. Ivan Leban iz Črniča. Zborovalcev je bilo do 150. Kandidatov prvi nastop je napravil dober utis. Ta shod je vzdramil Vipavce, ki bodo šli z veseljem v boj za S. L. S. in njena načela!

Te slike iz volilnega gibanja nas uče, da liberelec ima same besede in hinavščino. Socialna demokracija razvija veliko agilnost. Ta način načelnega boja, ki ga hoče uveljaviti socialna demokracija s svojo nobleso, nam je simpatičen. Surovost liberalcev je odurna. Toda ne varajmo se! Če socialni demokratje priznavajo vrline S. L. S., nam niso radi tega manj nevarni. To je za nas signal, da delajmo, ker sovražnik nas hoče uspavati!

LISTEK.

Josip Vandot:

Vilranec.

Pripovedka iz davnih dni.
(Dalje.)

In te modre, globoke oči so zlele zdaj na Jelico. Nepremično so gledale na blede, mrtvi obraze. Potem pa se je skrila naenkrat cela glava. Toda kmalu se je razgrnilo zopet grmovje in na bregu se je prikazala sključena ženska postava. Težko je stopala, in noge so se ji pripogibale v kolenih. Oblečena je bila v staro obleko, ki je bila sestavljena iz samih krp in krpic. Stopila je nad njo. Gledala jo je in jo je prijela za roko. A mala deklica ni trenila niti za trenotek. Zmajala je starka z glavo, pa je stopila k šumeči Savi. S prgiščem je zajela hladne vode in se je povrnila k deklici. Poškropila ji je čelo in je vtila par kapljic v malce odprta usta uboga Jelice. Takrat se je stresla Jelica in je odprla oči. Začudeno je pogledala v nagubani obraz starkin in je vprašala tiho, boječe: »Kdo ste?«

Nasmehnla se je starka, in njene modre oči so zlele prijazno malo deklico. »Ne povprašuj po mojem imenu, de-

klica! Ne povprašuj, ker bi se prestrašila, če ti ga povem.«

Dolgo je zrla Jelica nepremično v razorani obraz. In tedaj jo je stresel mrz. Spomnila se je zimskih večerov, ko je sedela pri sosedu za pečjo. Kraj nje pa je sedela sosedova stara mati in je pripovedovala. O čarovnici Rušici je pripovedovala, ki domuje neke med pečnami, tam v gošči med Brdmi in Stanmi. Njen obraz sestoji iz samih gub in gubic, in velika je in suha kakor vse čarovnice. Prišla je kdoveodkod, in vidi se jo le tupatam, ko stopa počasi in sključena ob tihih večerih čez polje. Nihče se je ne upa nagovoriti blizu; živi pa se menda samo od jedi, ki ji jo prinaša velik in črn vran. Po njeni koži prepeva zlata ptica. Kadar hoče koga zapeljati v žalostno smrt, pošlje tisto zlato ptico človeku naproti. Ptica poje, tako sladko poje, da človek izgubi vso pamet. Ničesar ne vidi več, ničesar ne sliši več. Slep in gluha tava za zlato ptico, in naenkrat mu zmanjka trde zemlje. Prekotali se s strme skale v globoki prepad, in niti duha niti sluha ni več o njem.

Domislila se je Jelica zimskih večerov in pripovedovanja sosedove stare matere. Prestrašila se je in je zakrila obraz z rokami. »O, Marija! Čarovnica Rušica...«

»Da, tako mi pravijo.« — Posmeh-

nila se je starka in je nadaljevala: »A ne boj se me! Nikdar še ni Rušica storila ljudem žalega... Ne boj se me, deklica.«

A Jelica je ni poslušala. Roke, ki so ji zakrivala obraz, so se tresle kakor v mrzlici. Ni se upala pogledati starki v obraz, ker se je je bala, tako zelo bala. Morda dvigne zdajpazdaj Rušica košeno roko in jo izpremeni v plašno žival. In zaman jo bo iskala potem mati, in tudi oče jo bo iskal zaman. Kakor plaha srna se bo potikala po grmovju, brez miru in pokoja.

»Ne boj se me, ptičica! Ne storim ti žalega,« je prigovarjala starka in je pobožala deklico po lasih. Takrat pa se je stresla Jelica po vsem životu. Ni čutila več slabosti, ampak jo je navdala neka skrivna moč. Skočila je na noge in je zbežala s prestrašenim krikom navkreber. Kmalu je izginila tam gori med grmovjem.

Bridko se je nasmehnla starka. Oči so se ji porosile, ko je gledala za bežečo deklico. »Glej, še celo nedolžni otroci se zboje, ko začujejo tvoje ime,« je mrmrala sama s sabo. »Preganjana povsod in zapuščena... In kdo je tega kriv? Kdo je kriv tega!«

In starki so se stisnili prsti v pest, in oči so se ji zasvetile divje. Dvignila je skrženo pest in je zažugala proti gradu, čegar visoka streha se je videla

izza temnih smrek. »Ti si kriv, hudobni graščak, ti si kriv moje žalosti in nesreče! A pride nad tebe masčevalna roka, saj Bog še kraljuje nad nami vsemi — in takrat bo tvoj račun dolg in oster.«

Starka se je obrnila in se je skrila kmalu v grmovje. Tam pa se je vsedla namah pod visoko smreko in je še vedno mrmrala nerazločne besede. »Lojze, moj Lojze!« je zaklicala naposled na glas. Solze so se ji vile iz oči in so padale gosto po udratih, nagubanih licih. Zopet ji je prišla žalost v srce, in spomnila se je zopet onih žalostnih in bridkih časov.

Nedaleč od zapuščene koč pastirja Mihelja je stala pred leti in leti druga koč, ki je pa bila čednejša in večja od prve. Živel je tam notri drvar Boltežar z ženo Špelo in edinim sinom Lojzetom. Mirno so živeli, srečno in zadovoljno. Ko je umrl Boltežar, je bil Lojze že velik, velik. Močan fant je bil in čeden, da ga ni bilo v vsi dolini lepšega. Drvaril je Lojze dannadan in delal pridno, da ga je bilo veselje pogledati. Oj, kako ga je ljubila dobra mamica! Lojze je bil njeno vse na svetu. Njena radost, njena edina sreča. Vse na vasi je ljubilo in rado imelo Lojzeta. Kdo bi bil mogel sovražiti veselega in pridnega Lojzeta, ki ni storil nikomur krivice?

(Dalje.)

Bosna in Avstrija.

Potovanje bosenske trgovske zbornice je zopet zbudilo nekoliko večjo pozornost v Avstriji na Bosno. V govorih in časopisju se nešteto povdarja, da je treba ožjega stika z Bosno in Hercegovino, zlasti v gospodarskem oziru. Ravno isto se je pisalo po vsem avstrijskem časopisju za časa aneksije in pozneje za časa cesarjevega obiska v Bosni, toda preko tega se ni prišlo.

Potovanje bosenske trgovske zbornice je vodilo tudi topot preko Budimpešte; tamkaj pa se ni toliko govorilo, ker tamkaj se pozna bolje in bilo bi brez koristi, izgubljati spričo dejstev čas z besedičenjem. Kakor je to malo častno za avstrijsko industrijo, v prvi vrsti pa za slovanski kapital, moramo konstatirati, da je ogrska industrija v kratkem času po aneksiji v Bosni napredovala in daleč prekosila v tem oziru Avstrijo. Vsekakor je res, da ima ogrska industrija na svoji strani ogrsko in bosensko vladu, kajti skupni finančni minister je Madžar, ki svoje narodnosti tudi v uradu ne pozabi. A brezmejna protekcija, ki jo uživa ogrska trgovina v Bosni, je bila že večkrat predmet živahnih razprav v bosenskem saboru, ne da bi našlo vse to primerne odziva v avstrijskih krogih.

V zelo čudni luči se kaže ta protekcija zlasti pri železnicah. Železnice služijo skoro izključno ogrskemu eksportu. Glavna proga Brod—Gruž tvori najkrajšo zvezo med Ogrsko in Jadranskim morjem; in znano je, da se mora iz Bosne potovati na Dunaj preko Budimpešte. Drugi potrebni prog kot n. pr. Banjaluka—Jajce, Split—Sarajevo itd. Ogrji enostavno ne dovolijo, ker bi potem tudi avstrijsko blago lahko in hitro dospelo v Bosno. Še slabše pa je s prednosti ogrskega eksporta v tarifnem redu. Tako n. pr. se plača za transport moke iz Budimpešte v Trebinje za 938 km 290 K, nasprotno pa iz Sarajeva v Trebinje za 287 km 343 K. Ako je to slučaj pri poljedelskih produktih, ko je vendar Bosna eminentno kmetijska dežela in je vlada v prvi vrsti dolžna, pomagati domačim produktom do veljave, si lahko jako dobro predstavljamo, kak je položaj na drugih gospodarskih poljih. Avstrijska industrija seveda ne uživa skoro nobenih ugodnosti.

Toda tudi drugače se vidijo ugodnosti, ki se jih nudi mažarskim gospodarskim stremeljenjem. V Sarajevu nastajajo mažarska podjetja kot gobe po dežju. Omenjamo samo koncesijo za električno železnico Sarajevo—Ilidže, ki se je podelila nekemu ogrskemu podjetju in ki stremi direktno po ustanovitvi ogrske kolonije v Sarajevu; tudi konzorcij za zidanje uradniških hiš je ogrski. Tako bi lahko navedli nešteto slučajev.

Toda tudi na drugih poljih stremi Ogrska po gospodstvu v Bosni. Ogrska šola v Sarajevu, uvedenju mažarskega jezika na srednjih šolah, vedno bolj resni načrt ustanovitve ogrske gimnazije, so uspehi, kakršnih ne more pokazati avstrijska vlada. Ni čuda, da se Bosanci sami resignirano potem udajajo usodi ter puste pojemat maloštevilna avstrijska podjetja. Bogve koliko časa bosta ogrska in bosenska vlada vlekli za nos Avstrijo?

Izprememba finančne straže v vojaški zbor.

Avstrijska finančna straža je ob mirnih časih popolnoma neodvisna od armade. Če bi pa nastala vojska, se priklopi črni vojski. Po organizatoričnih predpisih za črno vojsko se osebje carinske oblasti, ko prepreči vojska uradno poslovanje, takoj priklopi črni vojski in se razdeli v oddelke, ki jih vodijo lastni višji uradniki. Pridelje se formacijam črne vojske in se jim poverijo posebne naloge z ozirom na njih poznanje oseb in krajev. Vojaški krogi dvomijo, če bi finančna straža izpolnila na njo stavljene nade in če bi se mogla svojem velikemu številu primerno izrabiti, ker se za to ob mirnih časih ne uri. Zato merodajni vojaški krogi zdaj proučujejo vprašanje, če kaže zdaj civilno finančno stražo izpremeniti v vojaški zbor.

Predhodnik sedanje finančne straže je nekdanji vojaški kordon, ustanovljen kmalu po l. 1763 ob bavarski in saksonski meji. Prvotno so služili v kordonu invalidi, pozneje polinvalidi, ki so morali biti še trdni v nogah in ki niso smeli biti kratkovidni. Dolžnost mu je bila, da ovira dezertiranje. Kmalu nato so ustanovili drugi mejni, takozvani balkanski kordon, ki je že posloval tako, kot sedanja finančna straža. Moštvo sicer ni bilo vojaško organizirano, a sprejemali so zgolj bivše vojake, ki so bili uniformirani in ob-

oroženi. Po končani bavarski dedni vojski leta 1779 so ustanovili še tretji kordon, ki je imel izključno poostreno mejno službo in je bil organiziran popolnoma vojaško ter sestavljen iz komandiranih vojakov. Mejni kordon so leta 1807 popolnoma vojaško preosnovali in ga razdelili v stotnije, močne 250 do 500 mož. Poveljniki so bili stotniki, podrejeni štabnemu častniku, poveljniku deželnega kordona. Glede na finančno službo so morali častniki stopati sporazumno s carinskimi inšpektorati. Kordon je štel 14.500 mož. Obstajal je do leta 1830, ki se je umaknil oboroženi, ne vojaško organizirani mejni straži, ki se je združila l. 1842 z nekoliko prej ustanovljeno dohodarsveno stražo v skupen zbor; c. kr. finančno stražo. Stari vojaški mejni kordoni so se morali udeleževati obsebito skupno z vojaški bojov ob gališko-bukovinski meji.

V Italiji so izpremenili finančno stražo leta 1906 v vojaški zbor. Popolnoma vojaška šola v Caserti skrbi za častniški naraščaj. Italijanski finančni vojaški zbor tvori bistven del armade. V vojski tvori 23 bataljonov s tremi do šestimi, 100 do 200 mož močnimi stotnijami. Že v miru se italijanska finančna straža udeležuje tudi večjih manevrov, osobito kombiniranih ob Jadranskem morju.

Po laškem zgledu bi radi preosnovali tudi avstrijsko finančno stražo. Če bi to koristilo finančnim koristim države, je zelo dvomljivo, ker tudi kriminalnim koristim države ne koristi, da tvori orožništvo vojaški zbor, ker se porabi preveč dragocenega časa za vojaške stvari in ga zato ne preostaja za strokovne zadeve.

Porotno sodišče v Novem meslu.

Dne 29. t. m. so se pričele v Rudolfovem porotne razprave. Pred poroto sedi zaradi uboja Bernard Martič iz Prušnjevasi pri Kostanjevici. Obdolženec, še ne 20 let star, je spomladi dne 12. marca 1911 pri Sv. Križu pri Kostanjevici v gostilni Jožefa Staničar, kjer je bilo več fantov, Martina Kranjca udaril s stolom po glavi ter ga sunil z nožem v nadzadnjico, da je ta dne 20. marca 1911 umrl. Kranjc je obtožencu Martiču vedno zabavljaj, ker je mislil, da ga je bil Martič nekoč pri nekakem voglarjenju natepel. Gostilničar Stanič, ki je takoj uvidel, da s fantovsko — skoraj že pijano — druhaljo ne bo srečnega konca, je zato fante pozval, naj zapustijo krčmo; to so fantje tudi storili. Kranjc in pa neki Gramc sta bila že zunaj gostilne; kar se obrne Kranjc nazaj v gostilno in potegne Gramca za sabo; v veži naroči Kranjc liter vina, meneč istega v družbi z Gramcem popiti. Gostilničar Stanič še ni bil vina na mizo prinesel, ko zasliši v veži nastalo vreščanje in pretep. Naenkrat je bilo na dvorišču več fantov, med njimi Kranjc, današnji obtoženec Martič ter fanta Sinti in Stipanč. Stipanč se je spravil takoj nad Kranjca in ga podrl na tla, kjer sta ga obtoženec Martič in njegov tovariš Sinti vsak po enkrat z nožem sunila. Martič ga je sunil nad levo zadnjico ter mu s tem sunkom prizadel smrtnonevarno poškodbo, vsled katere je Kranjc umrl. Obtoženec Martič deloma dejanje prizna; dokazuje se mu pa tudi po potom razprave zaslišanih pričah ter prečitaniu pisem. Martičev zagovornik dr. Globevnik navede v svojem zagovoru, da je mogoče Kranjca kdo sunil, ker je imelo več fantov nože v rokah. Porotniki so njim stavljeno vprašanje potrdili in sodni dvor je obsodil obtožencu Martiču na 13mesečno ječo.

Drugi obtoženec je Andrej Kuhar iz St. Jurja pri Zidanem mostu na Štajerskem, star 36 let. Andrej Kuhar je ukradel meseca novembra 1910 posestniku Andreju Puntarju iz Tržke gore pri Krškem par volov, ki sta bila vredna okrog 1200 kron. Obtoženec Kuhar je izvršil pri Puntarju tatvino volov med 7. do pol 8. uro zvečer. Kuhar je gnal vola proti Hrvaškem, meneč ista kakemu mesarju prodati. Prišedši v Belovar, je postavil vola v hlev, šel na sejem, si tam poiskal dva kupca-mesarja ter ju peljal vola kazat. Ko sta ga vprašala, koliko da Kuhar vola ceni, je isti odgovoril, da ju ceni 900 kron; vola sta bila vredna več. Mesarja sta prišla takoj do prepričanja, da je moral Kuhar vola ukrasti, ker bi drugače Kuharju ne bilo mogoče, glede na takrat zavladajočo draginjo živine, vola tako nizko ceniti. Mesarja sta naznanila Kuharja belovarski policiji, ki je Kuharja zaslišala. Kuhar je tajil, da bi bil vola ukradel ter se zagovarjal, da mu je vola izročil neki Lah po imenu »Brando«, rekoč, naj ju žene v Belovar ter ju tam proda mesarju. Kuhar tudi navaja, da mu je ob-

ljubil Brando za prodajo volov 100 K odškodnine. Ta zagovor Kuharjev je pa bil popolnoma izmišljen. Lastnik volov je prišel v Belovar ter vola takoj za svoja spoznal. Kuharja so obdržali v zaporu, da bi se prepričali, je li Brando Kuharju vola res izročil v prodajo ali ne. Iskali in poizvedovali so za Brandom, pa ves trud je bil brezuspešen. Branda ni bilo mogoče najti. Obtoženec taj, da bi bil kedaj v krški okolici, in da mu je kraj popolnoma nepoznan, kar pa ni resnica. Že v začetku novembra ali koncem oktobra 1910 so videli Kuharja, ki se je potepal po krški okolici s pretvezo, da kupuje prešiče; mož je samo iskal prilike, da bi kaj ukradel. Kuhar je strasten tat; kradel je že vse vrste blago. Kaznovan je bil že radi tatvine in drugih deliktov nešteto krat. Porotniki so vprašanje potrdili, na kar je porotno sodišče Kuharja na osem let ječe obsodilo ter izreklo, da se ga da po prestani kazni v prisilno delavnico.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Požigalec. Na zatožni klopi sedi skrajno zanemarjen in precej nevaren mož France Košnik, dninar iz Predoselj. Obtožen je hudodelstva požiga. Obdolženec je bil v prejšnjih letih marljiv delavec ter je svojo ženo in otroke pošteno preživljal. Zadnja leta je pa krenil na slaba pota, postal je pijanec, pasel lenobo ter se preživljal z beračenjem. Njegova žena ga opisuje kot skrajno zlobnega človeka, ki porabi vsako priliko, da napravi svoji družini ali komu drugemu kako škodo. Bil je že v tukajšnji prisilni delavnici okoli dvajset mesecev, pa se ni poboljšal. Dne 24. septembra m. l. je bil pri okr. sodišču v Kamniku radi tatvine in beračenja ter poškodbe tuje lastnine na tri tedne strogega zavora obsojen. Iz zapora je odšel v Kapljo vas pri Komendi ter se je potikal drugi dan v Mostah in Žejah, kjer je od hiše do hiše beračil. Nato je šel ležat v odprto šupo Marije Železnikar, ki ga je pa odpodila proč. Konečno jo je pa le zavil po okrajni cesti ki vodi iz Žej proti Vodicam. Bilo je to okoli 11. ure dopoldne. Blizu Vodic je selo Logarje, ki ima dve hiši z gospodarskimi poslopji na nizkem holmcu. Nedaleč ob pešpotih, ki se križajo, sta dva kozolca, last posestnika Franceta Tavčarja iz Logarjev. Košnik je šel okoli 11. ure dopoldne iz Žej ter šel nekaj časa po cesti ter prišel v bližino njive ob cesti, kjer je delal posestnikov sin Anton Lap iz Žej. Košnik je izpraševal Lapa za neko žensko, potem se je pa naenkrat obrnil proti Žejam in dejal: »Danes bode v tisti vasi še gorelo«, nakar je šel po cesti naprej. Priča Marija Jeraj, je od desete ure naprej delala kakih 600 korakov oddaljeno od Tavčarjevih kozolcev. Okoli pol dneva je opazila korakati po pešpoti proti omenjenima kozolcema človeka, ravno takega, kakor ga je opisal priča Lap pred sodiščem. Videla je neznanca ko je izginil za kozolcema. Kmalu nato se je pa pokadilo ter je takoj izbruhnil požar. Košnik je bežal proti gozdu, kjer so ga pozneje orožniki ujeli. Lastnik kozolca, Fran Tavčar, je s svojimi ljudmi in sosedi takoj prihitel na lice mesta. Ogenj so sicer pogasili, a zgorelo je le do osem oknov kozolca. Škodo ceni lastnik na 1000 K. Orožniki so zasačili obdolženca v nekem jarku navidezno spečega, obnašal se je prav začudenega ter se delal popolnoma nedolžnega. Svoje dejanje tudi pred sodiščem trdovratno taj, čeprav je pri poslednjem lokalnem ogledu priznal, da se je res po pešpoti približal kozolcema za kakih 220 korakov, potem jo je pa preko travnikov krenil proti gozdu, kjer je vsled utrujenosti in pijanosti v jarku obležal. Pripoznal je tudi, da je nameraval obiskati Jeraja t. j. Franceta Tavčarja v Logarjih. Ta zagovor je pa iz trte izvit, kajti do Tavčarja je imel le par sto korakov, krenil je pa v gozd. Drugega človeka pa v bližini kozolca razum njega ni bilo. Košnik je bil pa tudi obtožen prestopka nezvestobe, ker je Janezu Staretu, posestniku v Spod. Bernikih, ki ga je najel za košnjo, poveril več orodja in klobuk, nato pa izginil. Ukradene predmete je prodal in brčkone denar zapravil. Obdolženec se poizkuša razbremeniti storjenega hudodelstva s tem, da je trdil, da se mu včasih meša. Zdravnika izvedenca pa potrdita, da je duševno stanje obdolženca tako, da se ga sme smatrati odgovornega za svoje dejanje, pač pa je kot alkoholik duševno omejen. Zagovornik ga poizkuša s tem razbremeniti, da je navajal, da je bila Košnikova mati pijanka, oče je pa bil v norišnici ter ni izključeno, da ne bi bil sin podedoval te lastnosti po svojih starših ter da je učinil svoje dejanje v hipu blaznosti. Porotnikom so bila stavljen štiri vprašanja. Glede zažiga so porotniki vprašanje z 11 gla-

sovi potrdili, soglasno pa potrdili vprašanja, glaseča se na beračenje in izneverjenje, nakar ga je sodišče na 7 let težke ječe poostrene z enim postom in trdim ležiščem na vsake tri mesece obsodilo. Na predsednikovo vprašanje če bo kazen nastopil, je obtoženec odgovoril: »Saj oni vejo, kako je prav.«

Z nožem zabodel svojega nasprotnika. V letošnjem predpustu, dne 28. februarja ponoči je šlo več fantov v Podrečje v Mavčiče vasovat. Med temi je bil tudi 16letni Anton Jenko iz Mavčič in hlapec v Podrečah ter fant Matev Jamnik. Domu grede v Podrečje je Jenko drugim fantom nagajal ter jih strašil, vsled česar ga je Jamnik pretepel. Dne 28. februarja t. l. na pustni torek okoli 6. ure zvečer je bilo na cesti Podrečje precej živahno, kajti hodilo po nji dokaj fantov kakor tudi drugih ljudi. Bila sta med njimi tudi Jamnik in Jenko. Ko slednji prvega zagleda pristopi k njemu ter ga stavi na odgovor, zakaj ga je napadel v omenjenem slučaju. Jamnik mu je odgovoril, da mu zasoli še par klofut če ne bo tiho ter je tudi Jenkova dvakrat po lice udaril. V obdolžencu je zavrelo, odpr je svoj nož ter dvakrat z največjo silo sunil proti Jamniku. Z enim sunkom ga je poškodoval zelo nevarno na levem zapestnem sklepu, s poslednjim sunkom mu je predril srce. Jamnik je stekel s krikom »Marija pomagaj« kakih 20 korakov po cesti, potem se je pa zgrudil in takoj izdihnil. Po izreku izvedencev je bila ta zadnja poškodba sama na sebi smrtonosna in bi ga tud pravočasna zdravniška pomoč ne rešila smrti. Obdolženec se je danes zagovarjal pred porotnim sodiščem, da je svoje dejanje storil v nagli jezi ter da je sunil Jamnika šele tedaj, ko ga je Jamnik že oklofutal. Priča pa so izpovedale, da je obdolženec tedaj napadel svojega nasprotnika, ko se je ta s fantom Matevžem Kristancem nekaj prepiral. Porotniki so s šestimi proti dvema glasovoma potrdili krivdo in je bil Jenko obsodjen na dve leti težke ječe.

Dnevne novice.

+ Volilno gibanje v Gorici. Slovenski volilni odbor v Gorici je v pone deljek zvečer v svoji seji postavil slovenskega kandidata v osebni advokata dr. Alojzija Franka. Nemci bodo v petek zvečer, kakor razglašajo na plakatih, imeli volilni shod, na katerem bodo za nemškega kandidata proglasili vpokojenega inšpektorja južne železnice, Adolfa Kropscha, ki je verski odpadnik.

+ Daleč je prišel Biankini! Biankini je s svojim postopanjem prišel tako daleč, da je vsč vsenemškemu glasilu »Grazer Tagblatt«, ki bi rado vse Hrvate in Slovence utopilo v žlici vode in ki srdito dela na to, da bi ločeni Hrvati in Slovenci postali plen vsenemških načrtov. Postopanje Biankinijevo pri državnozborski agitaciji v Dalmaciji je ultranemškemu »Grazer Tagblatt« tako všeč, da Biankinija v uvodnem članku hvali in zagovarja kot »posevelega« politika. Torej simpatizira »Grazer Tagblatt« so na strani Biankinijevi. To pove več kot tisoč govorov. Vsenemci se boje hrvaškega državnega prava, zato je njihov ljubljene postal — Biankini. To bo odprlo oči hrvaškemu ljudstvu v Dalmaciji! Tisti, ki dela tako, da je prav vsenemškemu glasilu »Grazer Tagblatt«, ni vreden, da bi zastopal hrvaški narod in svete njegove ideale!

+ Zmaga hrvaške stranke prava v Brodu na Savi je bila pri volitvi v ondotni mestni zastop pri predvčerajšnji volitvi za osmero članov občinskega zastopa, ki pri prvi volitvi niso dobili nadpolovične večine, popolna. Srbsko-hrvaška koalicijska je pred volitvijo pobegnila. Kandidatje stranke prava so bili soglasno izvoljeni. Slava!

+ Zborovanje notranjske gasilne zveze v Postojni. Za predsednika okrajne zveze se izvoli soglasno Matija Petrič, načelnik gasilnega društva postojnskega; podpredsednikom Pavel Jurca; za odbornike: Anton Zvanut, St. Vid pri Vipavi; Jernej Mahnič, Senožeče; Ludovik Micheli, Razdrto; Anton Sabec, Zagorje; Matevž Vadnu, Slavina; namestniki: Anton Mekinda, Postojna; Franc Bizjak, Postojna; za poslovođjo: Josip Vadnu, Postojna; za pregledovalca računov: Peter Zele, St. Peter; Ivan Štrukelj, Studeno.

+ Usiljivi liberalci. Iz Medvod se nam poroča: Dva kolesarja raznašata listke za kandidata Tribuča. Po cesti je polno listkov in kar vsiljujeja ljudem listke. Svetujemo pa da naj liberalci pomagajo faliranju posojilnicam. Tribuč razumete? Kolesarjema pa svetujemo, da doma počivajo. Škoda za trud!

+ Važno za občinske volitve. Od mnogih strani mi dohajajo vprašanja,

do ima voliti po novem občinskem redu za cerkve, podružnice in mežnarije. Ker bi utegnil odgovor v »Občinski pravici« v marsikaterem slučaju priti prekasno, in ker mnogi gg. duhovniki mislijo, da sme izvrševati volilno pravico za farno cerkev, podružnice in mežnarije dotični g. župnik, opozarjam na to, da temu ni tako. Cerkevno premoženje zastopajo na zunaj cerkvena predstojništva, ki obstoje iz župnika (župnega upravitelja) ter cerkvenih ključarjev. Po novem občinskem volilnem redu ne sme izvrševati volitev g. župnik (župni upravitelj), ampak tista oseba, ki jo v to pooblasti cerkveno predstojništvo. Cerkevno predstojništvo mora potemtakem za vsako cerkev posebej, ki je vpisana v volilnem imeniku, posebej pa tudi za mežnarijo, ki je ista posebej vpisana, podpisati redno pooblastilo. Pooblastilo naj se da v vsakem slučaju le moški osebi našega mišljenja, ki je star nad 24 let in ki ima volilno pravico v dotični občini. Vsak pooblaščenec sme imeti samo po eno tako pooblastilo. — Na vsakem pooblastilu naj bo izrečno zapisano, za katero cerkev (farno ali podružnično) se dotično pooblastilo napravi. To se lahko označi pri podpisu, n. pr. cerkveno predstojništvo za cerkev Marijinega oznanenja v Crngrobu: slede podpis gosp. župnika in cerkvenih ključarjev. Opozarjam, da stoji deželna vlada kranjska in tudi upravno sodišče na tem stališču, da je vsak drug način izvrševanja volitve nedopusten in se vsak drugače oddan glas razveljavi. — Drugače je, če ima župnika ali fara lastno premoženje in je vpisana v volilni imenik. V tem slučaju voli gosp. župnik (župni upravitelj) kot postaven zastopnik fare oziroma župnije in ne rabi nobenega pooblastila. — Razločuje naj se med pooblaščenecem in postavnim zastopnikom. Pooblaščenec sme kot tak voliti samo enkrat, postavni zastopnik pa lahko večkrat. Sicer se pa po novem občinskem volilnem redu težko pripeti slučaj, da bi bil kdo večkrat postavni zastopnik. — Vsem tistim, ki so se s pismeni vprašanji name v tem ožru obrnili, bodi s tem odgovorjeno. — Dr. Vladislav Pegan.

+ **Orožne vaje srednješolskih učiteljev.** Srednješolski učitelji častniki in častniški aspiranti bodo v bodoče pozvani k orožnim vajam zgolj ob šolskih počitnicah. Tisti, ki bi radi napravili orožne vaje ob končnih vajah (od srede avgusta do srede septembra), jih bodo delali zgolj, če se za zavzame pismeno šolsko ravateljstvo.

+ **Vpokojen** je glavni blagajnik c. kr. rudarske blagajne v Idriji Alojzij Koschin. Glavni blagajnik je postal višji oskrbnik Metzger v Brixleggu.

— **Grozna nesreča v Vipavi.** V ponedeljek je divjala po vipavski dolini grozna nevihta, ki si je izbrala svojo žrtev v osebi Štefana Petriča iz Gradišča pri Vipavi. V silni plohi, med treskanjem in šviganjem strel so se kosci, ki so kosili ravno pod Gradiščem, zatekli domov v vas, medtem ko se je ponesrečeni Štefan Petrič podal pod bližnji hrast, kjer ga je doletela nesreča — strela je udarila v hrast in ubila obenem Petriča, ki se je pod njim vedril. Najbolj žalostna na celi stvari pa je, da je pokojnega Petriča dohitela smrt ravno pred dvema porokama — v sredo se namreč poročite njegova hči in njegova sestra obenem — a svatje bodo šli prej še za pogrebom očeta.

— **Otročje truplo v spovednici.** — **Detomoriška zapraja.** Iz Gorice: Občno senzacijo je v terek po Gorici vzbudila vest, da so prijeli mater otroka, čegar truplo so našli pred meseci v spovednici cerkvice Immaculata v Gorici. Nesrečnica, ki je zagrešila zločin, se piše Pavla Hmeljak, učiteljica na Trnovem pri Kobariidu, doma iz Lokavca pri Ajdovščini. Svoje dejanje je že pripeljal iz Kobarida v Gorico. Njen zapečilec je neki učitelj blizu Tolmina. Ona je poprej tudi službovala v tolminski okolici. Zanimivo je, kako ji je policija prišla na sled. Na podlagi le malo čitljivih ostankov črk imena firme in števil je policija dognala tovarno, ki razpošilja take škatle, v kateri je bilo otročje truplo. Firma je Albert Kubler na Dunaju. Na škatli je bil svoj čas z modrim svinčnikom zapisan tudi neki naslov. Ta pa je bil z nožem postrgan proč. Ostala je le ena črta prve črke, in del zadnje črke imena in spodaj kot označba poklica spodnji del črke j. Iz tega je policija kombinirala, da se ime glasi Pavla ter da je učiteljica. Medtem je dunajska tvrdka Kubler predložila zaznamek naslovov, kam je škatlje odposlala. Dognalo se je, da je nekaj škatelj dobila neka goriska tvrdka, ki je morala zopet povedati, kam je oddala dobljene škatlje. Mreža je bila tako vedno ožja. Policija je tako med dru-

gim dobila tudi naslov neke družine, ki stanuje blizu Immaculata. Poizvedovala je dalje, katere ženske so v tistem času obvevale v dotični družini. Dognala je imena dveh gospodičen- učiteljic, ki sta bili zaslišani. Ena izmed teh je bila Pavla Hmeljak, ki je zločin priznala. Sedaj pa policija zasleduje še vedno, kdo je bil pri zločinu sodeluječen. Goriska policija pa toplot zasluži priznanje!

— **Umrli je g. Fran Mešek,** poštni aspirant na Jesenicah.

— **V Krmini** se je vršila v nedeljo velika slavnost; ta dan je bil Krmin oficijelno proglašen za mesto.

— **Tujec na slovenski zemlji.** Iz Podmelca nam pišejo, da je kupil nek Italijan, tam od Padove, neko posestvo, sedaj namerava kupiti pa še svet, da se zida tovarno. Tam je na razpolago tudi vodna moč. — Ali ni premožnega Slovence ali denarnega zavoda, ki bi to preprečil?

— **Zidarji v Gorici** so začeli včeraj popolne stavkati. Zahtevajo precej poviška plače in pol ure manj dela. Takoj, ko so začeli stavkati, so imeli zborovanje v »Centralu«. Baje stavijo enake zahteve do svojih gospodarjev pomočniki raznih drugih strok; če ne bodo uslišani, začno stavkati tudi ti.

— **Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Dolgi vasi pri Kočevju** je priredilo v nedeljo dne 28. maja t. l. v društvenih prostorih običajno predavanje. Govoril je gospod Jos. Ilc o »zgodovini Kočevja«. Udeležba okrog 100 društvenikov. — Društvo lepo napreduje vključv intrigam raznih kočevskih slovenskih liberalcev. Liberalci slovenski nikjer več ne zida, ampak hoče samo še razdirati in tirati nedolžne v pogubo.

— **Za predstojnike usmiljenih bratov** so bili dne 28. in 29. t. m. izvoljeni: Dr. med. p. Auxgar Höningmann, provincijal, p. Leopold Danev, prior v Gradcu, p. Bernardin Fröis, prior v Algersdorfu, p. Kajetan Popotnik, prior v Kainbachu, p. Vunibald Hiedl, prior v Šent Vidu ob Glini, dr. med. p. Kamil Heller, prior v Tantarju pri Jeruzalemu, p. Atanazij Fiorili, prior v Nazaretu v Palestini, p. Polikarp Vaupotič, prior v Kandiji pri Novem mestu. Zadnja dva sta ostala na starih postojankah.

— **Velika nesreča bi se kmalu zgodila** dne 28. maja t. l. vsled nepredvidnosti brodarja, ki prevaža čez Savo med Podgradom in Dolom. Brod je bil pripet na tanko žico. Prepeljati je hotel dva sinova posestnika Janeza Dimnika iz Zaloga. Ko se je žica vtrgala, je skočil brezbrizni brodar iz broda ter pustil oba fanta v veliki nevarnosti. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da sta se dečka sama rešila; brod je pa zanesla Sava na Laze, kjer so ga ljudje vjeli in oddali precej poškodovanega lastniku.

— **Revnim visokošolcem na Dunaju** bode moralo »Podporno društvo« podpre za mesec junij ustaviti, ako ne dobi v kratkem novih sredstev, ker so se vsi do sedaj letos došli darovi v znesku 6600 kron v zadnjih sedmih mesecih že razdelili. Z ozirom na to, da je nadaljevanje študij mnogim dijakom le s podporami imenovanega društva sploh mogoče, se prosijo za podporo vsi oni, kateri se na poslana letna poročila s položnicami do sedaj še niso odzvali, dalje nekdanji podpiranci, od katerih se žalibog veliko število za društvo do sedaj ni brigalo, akoravno bi bila to v prvi vrsti njihova sveta dolžnost. Prosimo tudi druge dobrosrčne rojake, da prispejajo temu tako uspešno delujočemu društvu v tem kritičnem trenutku na pomoč. Nadejamo se, da nismo prosili zastoj. Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident južne železnice v p. Dunaj, III., Reisnerstraß 27.

Za odbor:

Dr. A. Primožič,
c. kr. vladni svetnik,
predsednik.

Ivan Luzar,
nadrevident južne železnice v p.
blagajnik.

— **Prva zdravnica v Trstu,** dr. Ka-ja Lea Kukovic, je dobila od namestništva pravico, da sme izvrševati zdravniško prakso.

— **Hraše pri Lescah.** Kakor povsod tako se najdejo tudi pri nas ljudje, ki vlačijo druge poštene ljudi po umazanih časopisih. Tako se je spravl nek človek v »Jutru« nad nas in našo »klerikalno knjižnico«, češ, da so pri zadnji igri knjižnice, in prešestniki igrali. To je grda laž in obrekovanje! Laž je tudi, da so že pred igro izstopili iz odbora trije odborniki, ker je hotel imeti prvo besedo neki »mlečnozobni fantiček«. Res pa je, da smo že pred igro izključili iz odbora nekega odbornika, ki se je vselej pijan k odboru

seji priklatil in nazadnje še celo grozil dekletom, da jih zvečer napade. Vprašamo dopisnika, ali se to spodobí za odbornika? In kdo je dekletom motil skušnjo s pridruženjem in razgrajanjem zunaj pred oknom? Kdo je imel tisti čas tudi nož odprt? Gotovo ti je ta »odbornik« dobro znan (!?). Neumna laž je tudi, da so dekleta - igralkle klicale fante ob 11. uri na korajže. Da bi si dekleta, ki gredo od skušnje domov, ne bi smele zapeti par pesmic, nam tudi »Jutro« ne bode ubranilo! — Ako nas pa dopisnik ne bo pustil pri miru, se vidimo v kratkem lahko kje drugje!

— **Androvičev »Riječki Glasnik«** je prenehal izhajati. Androvič je moral odpotovati z Reke. Na Sušaku pa še izhaja dalje prejšnji »Riječki Glasnik«.

— **Umrli je v Varaždinskih toplih** poštar in posestnik v Pesnici Fr. Weingerl star.

— **Pasivni odpor v »Stabilimento tecnico«.** Delavci v ladjedelnicah se branijo, da bi delali čez uro. Prevzemati tudi nočejo novih akordnih del. Tudi kotlarji »Stabilimento tecnico« pri Sv. Andreju so stavili plačilne zahteve.

— **Stavka na Reki.** Odslovljeni uslužbenci »Ungaro Croate« so prišli včeraj dopoldne popolnoma mirno k pristaniški oblasti, kjer so popolnoma mirno prevzeli svoje plače in delavske knjižice. Proti osebju na parnikih »Salona« in »Lovrana«, ki so pričeli stavkati, predno sta odpelala parnika, bodo postopali po določilih mornariškega prava. Pri mornariški oblasti se je javilo 20 mornarjev za delo pod starimi pogoji. Pošto prevažajo torpedovke in križarici »Spaun« in »Aspern«.

— **Pravočasno zabranjenh nesreča.** Iz okna orožniške postaje v Malih Vižmarjih je videl tamošnji stražmojster posestnika Roka Čepelnika, ko je ta peljal gramoz z dvema konjema vpreženi voz čez železniški tir. Obenem pa opazi, da so se prečnice vsled prihoda osebnega vlaka, ki je vozil iz Medvoda v Ljubljano, zaprle. Orožnik je takoj spoznal kritično situacijo voznika, ki je stal s svojim težkim vpreženim vozom in konji na železniškem tiru. Hitro je sedel na kolo in se z največjo hitrostjo peljal na Vižmarsko postajo, kjer je železniške proge čuvaja o preteči nesreči obvestil. Ta je urno prečnice odprl, ko je že prihajal vlak. Konji so postali nemirni, a vendar je bilo še mogoče konje in vprego rešiti. Le še par sekund in katastrofa bi bila gotova. Čepelnik pravi, da je preslišal znamenje zvonca ter ni mogel zaradi težkega voza takoj voz izpeljati čez železniški tir.

— **Taktične vaje** (poučna potovanja) bodo imeli častniki 6. pehotne divizije meseca junija, 28. pehotne divizije koncem junija ali začetkom julija in 22. deželnoobrambovske divizije drugo polovico mesca julija.

— **Poseben oboževatelj dr. Trillerja** je neki — R. T. Pibrouz, brat jeniškega, nam dobro znanega učitelja. Može se že dober mesec peha in oljari po rodovljiskem okraju ter nadleguje po gostinah naše somišlenike z njegovimi nasveti glede volitev in govori. No, kruha ne bode iz te najnovejše moke. Svetoval bi temu dr. Trillerjevemu oboževalcu da se raje briga za svoj posel, da mu ne bode treba našega poslanca g. Pogačnika zmeraj nadlegovati za različne podpore i. t. d. Sam bo kriv, če priobčimo njegov vitotipis, da bodo ljudje videli, kako odlične agitatorje ima liberalna stranka.

— **Društvo za povzdigo prometa tujcev v Bohinju** je imelo 28. maja svoj letni občni zbor v Šoli. Načelnik gospod Ivan Markeš je pozdravil navzoče člane ter poročal o delovanju društva. Potrebe so bile v letu 1910. precej velike, vendar se je shajalo, ker so ljudje zavedni in poznajo, kako velik pomen da ima to društvo; zato tudi redno članarino plačujejo. Da se je društvo tako lepo razvilo se imamo zahvaliti deželnemu poslanec J. Pibru in pa gospodu dr. V. Krisperju. Sporazumno z deželno zvezo smo marsikaj dosegli, vendar ni še vse dogotovljeno in čaka nas še mnogo truda, da povzdignemo Bohinj, da bo imel iste ugodnosti, katere n. pr. Blejci že imajo. Namesto župnika J. Pibra je bil nato za blagajničarja enoglasno izvoljen gospod župan Fr. Arh. Člani so nato stavili različne nasvete in predloge o zboljšanju cest in nasadov ob potih. Vzelo se je vse na zapisnik, in se bo po možnosti čimprej izvršilo.

— **Premeščenja garnizij prihodnje leto.** Kot znano, se vrše vsako drugo leto večja premeščenja garnizij. Spomladi 1912 se bodo pa bržkone vršila večja premeščenja samo v dunajskem, budimpeštanskem in graškem vojnem zboru. Od dunajskega vojaštva bosta pešpolka 19. in 32., ki sta nameščena že najdalje časa — kakih šest let — na Dunaju, zapustila dunajsko garnizijo, ki bo dobila po en polk iz budimpeštanskega in zagrebskega vojne-

ga zbora. Pešpolk 19., ki se dopolnjuje iz okolice Raba, bo prestavljen na Goriško, to je na italijansko mejo. Na Dunaj pa bo transferiran 44. pešpolk, čegar dva bataljona sta v Budimpešti, 4. bataljon je v Bileku, 3. pa v Kaposvaru. Nadalje tudi 39. pešpolk, ki garnizira sedaj v Brodu ob Savi. Z premeščenjem 19. pešpolka na Goriško bo pomnožen graški vojni zbor, ki bo potem štel 44 bataljonov. Večja premeščenja se nameravajo v lvojskem in zagrebskem vojnem zboru, kar pomenja, da hoče imeti generalni štab v teh omejenih pokrajinah večje mirovne kadre.

ANARHISTIČNI PROCES V PRAGI.

Pred senatom praškega kazenskega sodišča se je pričel 30. maja proces proti šestim anarhistom, ki so obdolženi, da so zapeljali vojake k neizpolnjevanju njihovih dolžnosti. Obtoženi so 24letni absolvirani tehnik Borek, ki je služil nazadnje v Pulju kot enoletni prostovoljec pri vojni mornarici, 32letni poslovođa Sojka, 21letni trgovski sotrudnik Kupeř, 21letni tehnik Herlas, 22letni retušer Hoffmann in 19letni dijak Dworak. Obtoženci zanikujejo vsako krivdo.

ODGODITEV OBISKA SRBSKEGA KRALJA PRI NAŠEM CESARJU.

Zunanji minister Milovanović je izjavil v srbski skupščini, da se je odgodil obisk srbskega kralja zgolj glede na zdravje cesarja Franca Jožefa I., kar je vzela skupščina na znanje.

ACHIMOVA VDOVA NA VOLILNEM SHODU.

V Bekes Csabi so bili 29. t. m. volilni shodi. Vdova umorjenega kmečkega voditelja Achima je nastopila na shodu kmečke stranke črno oblečena. Pokazala je kmetom kos krvave srajce Achimove in pozvala kmete, naj volijo Kristoffya, ker je želel umorjeni Achim na smrtni postelji, da postane njegov naslednik Kristoffy. Vdovin nastop je silovito učinkoval. Kmetje so nosili Achimovo vdovo po cestah in jo slavili.

STRELA UDARILA V OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Med govorom poslanca Farkasa je udarila strela v ogrski državni zbor, ne da bi napravila kako škodo, ker je zadela v strelovod. Pač so pa ugasnile vse luči, tako da so morali prekiniti sejo.

ZAROTA PROTI ZMAGOVALCU DIAZA.

Voditelj sedanje mehikanske revolucije, ki je zdaj hipno prvi mož v Mehiki, ker je strmoglavil Diaza, general Madero, je pozval iz južne Afrike znane Viljena, da mu pomore s svojimi vojnimi izkušnjami. Viljen je zdaj ukazal aretirati generala Villiersa in Američana Dunna, ker sta hotela za 250.000 K usmrtiti Madero.

NEMIRI NA JUŽNEM KITAJSKEM.

Revolucionarni nemiri na Južnem Kitajskem so se razširili tudi na okraja Huančoj in Fušav. V Fušavi so se polastili revolucionarji vladnih palač in arsenalov. Velevlasti zbirajo ob južnokitajskem morskem obrežju vojne ladje. V provinciah Čavša in Huan so se pričeli vojaški nemiri. Revolucionarji zahtevajo, naj dinastija odstopi in da naj evropske države vrnejo Kitajski zemljo, ki jim jo je odstopila Kitajska. Mandarin Pun-Hen se je v Mandžuriji izjavil proti vojski z Rusijo, češ, da bi uničila Kitajsko. Revolucionarji so zato mandarina usmrtili.

VSTAJA V ALBANIJI.

V Rim se je povrnil italijanski poslanec Chiesa, ki je obiskal Albanijo. Chiesa smatra položaj v Albaniji kot zelo resen in naglašja, da morajo Turki potisniti vstase v Črnogoro, če hočejo zmagati. Vstaja bo še dolgo trajala, ker nimajo vstasi ničesar izgubiti.

Štajerske novice.

Š Izdajalci slovenskega naroda.

Narodna stranka na Štajerskem je na celi črti propadla. Propalica je v narodnem oziru; slovenska zgodovina bode nekdar z žalostjo morala zabeležiti, kako so se slovenski naprednjaki pravič ob volitvah leta 1911 s štajercijanci, najhujšimi narodnimi nasprotniki na Spodnjem Štajerskem. V Rožkarjevem in Pišekovem okraju tiho škilijo ob strani na štajercijansko stran; učiteljstvo v teh dveh okrajih, izvenemski nekateri vrlih narodnih učiteljev, deluje s svojimi napadi na kandidat S. K. Z. naravnost za štajercijance. Mi nimamo niti enega pravega slučaja, da bi kak učitelj z vno zaspal narodno stališče in že iz tega stališča odločno nastopal proti nemškutarjem. Ne smemo podcenjevati v teh

ihvi okrajih število Štajercijancev. Njih moč napreduje vsled neumne agitacije zastran liberalcev, ki begajo z lažmi na duhovnike ljudstvo v štajercijanski tabor. Zato prosimo dobro misleče, narodne može, v prvi vrsti naše pristaše S. K. Z., da spravijo vse na volišče, da ne bode rasel štajercijanstvu preveč greben. Plačilo narodni stranki bode prišlo še prehitro. Vsi trezni volilci morajo uvideti, da pač ne gre, da bi se delovalo skupno s tako stranko, ki celo nastavlja za kandidata navadnega štajercijanca Werdniga. Daleč so zabredli ti zaslepljenci!

Polom je za narodno stranko že tudi na gospodarskem polju! Po volitvah se bode to čutilo. Nam je zadržništvo in pa gospodarstvo prevrščena stvar, da bi je izrabljali sedaj v volilne namene. Toda polom njihov bode neizogiben. Ali naj mipo volitvah pomagamo reševati njihovo potapljanje očso se ladjo? Nikdar in nikjer! To si naj zapomnijo še tisti može, kateri so ob volitvah zopet dobili korajžjo, ki pa sicer hočejo biti vedno nad strankami. Kakršni ste ob volitvah, kot take vas bode smatralo ljudstvo po volitvah. To si naj zapomnijo zlasti razni Stickerji, Fermevci in Serneči. Kar delata zadnja dva liberalna advokata v ptujsko-ormoškem okraju, presega vse meje. Ta dva sta v stanu, takoj skleniti pakt z Ornišom, kakor je to storil v St. Lenartu notar Stupica. Še kričali bodete, tak obračun bode prišel! Dne 13. junija pa bode prišel najhujši polom za narodno stranko, na celi črti bodo propadli. To bodo kisli obrazi! Ta dan bode za bankerotne liberalce in za bankerotno stranko usodepoln. S tem dnem se začnejo podirati še druge stavbe. Zelimo le edino, da bi vsled tega brezvestnega delovanja liberalcev ne trpelo naše ljudstvo, ki bode pod okriljem S. K. Z. tudi imelo zatreti novega nasprotnika, zopernega štajercijanca. Vsi na krov, somišljeniki S. K. Z.! Z vno in z veseljem v boj za naše svetinje!

š Liberalna zgaga. Dočim izvemo iz nemškutarskih planinskih trgov, da Slovenci gospoda Rebeka nočejo voliti, ker je bojda »klerikalen«, čujemo tudi v Celju, da se agitira za socialdemokrata že pri prvi volitvi. »Narodni List« sam, ki sicer prinaša veliko reklamnih notic za svojega dr. Kukovca, poroča po ovinkih, da je gospod Rebek »klerikalen«, ergo... Teh liberalnih spletk bomo kmalu siti. Ali je gospod Rebek skupni slovenski kandidat, ali pa ni. Da bi naj naši glasi bili samo štafaža za liberalnega socialdemokrata, zato pa niso!

š Kukovec in Čobal v objemu. Daleč je spravil narodnjak Kukovec svojo absolutno narodnost! Zdaj se brati že po shodih s socialdemokrati, zboruje pod predsedstvom socialdemokratov, govori složno s Čobalom itd. Da, da, potem se seveda ne more več ogrevati za narodnjaka Rebka.

š Nemci med seboj ali Malik na obtožni klopi. Dr. pl. Plachky je tožil bivšega poslanca Malika zaradi razčlenjenja časti pred ptujskim okrajnim sodiščem, ker je Malik na volilnem shodu v Ptuj dne 22. aprila očital dr. Plachkyju narodno izdajstvo. Glavna razprava je bila 27. majnika v Ptuj. Malik se je pritoževal, ker je sodni aparat v tem slučaju tako hitro posloval in da zato ni mogel dobiti zastopnika in predlagati priče. Pritožil se je tudi, ker je bila razprava razpisana ob 9. uri zjutraj. Sodnik je izjavil, da se je razpisala razprava 18. majnika in se določila glavna razprava 24. majnika. Malikove ugovore so odklonile vse instance. Malik je imel cel teden čas, da si preskrbi zagovornika. Ura je tudi pripravna, ker se pripelje vlak ob 8. uri 50 minut v Ptuj. Malik izjavi, da ni rabil o Plachkyju izraza »ljudsko izdajalstvo«, marveč da mu je zgolj očital, da škoduje Nemcem ob meji. Sodnik: Tu ni volilni shod! — Malik: Izvedel sem, da je posodila ptujska hranilnica notarju Stupici 40 tisoč kron in se mu tako omogočilo, da je ostal v St. Lenartu, dasi sem delal na to, da pride v St. Lenart nemški notar. Ne morem trpeti, da bi se reševali taki slučajji preko mene. Sodnik večkrat prekine razburjenega Malika. Plachky na to izvaja: Koncem marca 1910 me je obvestil Malik, da hoče slovenski notar Stupica v Ribnico. Poizkušal sem dobiti mu naslednika Nemca, a brezuspešno, ker je kranjski »Volksrat« izjavil, da ne more nobene- ga notarja odposlati v St. Lenart, ker ne gre, da se opusti kako nemško notarsko mesto na Kranjskem. To sem naznanil tudi Maliku, ki je bil popolnoma napačno informiran. Ribniško notarsko mesto še zdaj ni prosto. Stupica sam je izjavil, da ne gre iz St. Lenarta, kjer si je nakupil posestvo in

ima 20.000 do 25.000 kron dohodkov. Pozneje je prišel Stupica k Plachkyju v Ptuj in je prosil posojilo 40.000 kron, ker je hotel plačati ribniški posojilnici to vsoto, ker mu je povišala obresti. Za posojilo 40.000 K je obljubil sledečo varnost: hišo v St. Lenartu (vrednost 40.000 K), zavarovalno polico (vrednost 80.000 K) in svoje ostalo premoženje (vredno 60.000 K). Iz lastne iniciative je tudi izjavil, da se hoče zadržati politično popolnoma pasivno in da hoče vplivati na to, da se denar, s katerim poklicno razpolaga, naloži v ptujski hranilnici, kar je tudi dozdej storil in je pridobil ptujski hranilnici že 250 tisoč kron. Stupica bi bil dobil posojilo pri vsakem denarnem zavodu, ker je hiša sama cenjena na 52.000 K. Upoštevati so se morale tudi prostovoljne politične koncesije. Peljal je zato Stupico k županu Ornišu, ki se je izjavil za posojilo. Stupica ni nikdar stal finančno slabo in ni govora, da bi ga bili s tem denarjem ranžirali. — Sodnik: To pač ni bilo ljudsko izdajalstvo. — Predsednik dotičnega burnega shoda dr. pl. Fichtenau, urednik »Tagespost« Aigner, urednik »Grazer Tagbl.« Wildoner, dr. pl. Fichtenau ml., višji geometer Rauter, Franc Wagner, dr. Mally in tehnik Orniš potrde, da je očital Malik Plachkyju narodno izdajalstvo, in sicer tudi potem, ko ga je opozoril na posledice. Priče Fürtnier, Kollenz, A. Hofer in dr. Freitl niso čule, da bi bil Malik očital Plachkyju narodno izdajalstvo. Notar Stupica je popolnoma potrdil Plachkyjevo izpoved o posojilu pri ptujski hranilnici. — Deželni poslanec Orniš: Dr. pl. Plachky je prišel k njemu z notarjem in želel posojilo. Tudi njemu nasproti je izjavil Stupica prostovoljno, da hoče zavzeti politično nevtrarno stališče. Nekaj tednov pozneje so trije člani ravnateljstva ptujske hranilnice brez debate dovolili Stupici posojilo. Brez častne besede priča ni mogel niti Maliku izdati uradne tajnosti hranilnice. — Dr. Plachky še omenja, da pokaže, kako notar Stupica sovraži Nemce, da so Stupica in vsi liberalni Slovenci pri ožjih volitvah leta 1907 glasovali za Malika. Na Malikov predlog so odgodili razpravo na 1. junija.

š Ogenj. Iz Vitanja poročajo: V nedeljo je začelo ob 11. uri ponoči v trgu pri Jankoviču goreti. Klopučarski pomočnik je zaspal s sport-cigareto v roki; začela je goreti postelja, pomočnik se vzbudi in začne klicati na pomoč. Z ročno brizgalnico so došli tržani hitro ogenj pogasili.

MIR NA BALKANU ZAGOTOVLJEN.

»Daily Chronicle« poroča, da je mir na Balkanu zagotovljen. Angleška, Nemčija, Italija in Avstro-Ogrska se niso hotele pridružiti posredovanju Rusije zaradi Črnogore, ker jim je bilo zajamčeno, da ni nevarnosti za mir. Črnogora in Bolgarska sta dogovorjeni glede na skupen nastop nasproti Turčiji. Tudi Rusija se je prepričala, da ni na Balkanu nevarnosti za kršenje miru. Tudi »Popolo Romano« potrjuje poročila, da na Balkanu ni nikake nevarnosti za mir.

ZMEDE NA PORTUGALSKEM.

»Morningpost« poroča o položaju na Portugalskem: Volitve niso pojasnile položaja, ki je zelo resen. Po vseh večjih mestih zapirajo veliko ljudi. Na Portugalskem se pripravljajo protirevolucija, če to tudi vlada taji. Središče protirepubličanske zarote se nahaja v Oportu. V severnih portugalskih pokrajinah je prebivalstvo razburjeno. Veliko bogatih Portugalcev je zapustilo Lizbono. V Carminu so zaprli 300 mornarstov. V severni Portugalski vlada pravo vojno stanje, a podrobnosti niso znane, ker je vlada zaprla vse brzojavne zveze.

Razne stvari.

Velikansk gozdni požar na Japon-skem. — Pet mest v plametečem morju. Severno Hokkajda je izbruhnil gozdni požar, ki se strašno hitro širi. Pet mest obdaja ognjeno morje. Gore tudi premogokopi. Veliko ljudi je zgorelo.

Stavka rimskih sobaric. Rimske sobarice so sklenile, da prično stavkati, če se jim ne določi najnižja plača.

Veliko neurje v Nemčiji. V stuttgartski okolici se je utrgal oblak in padala je debela toča. V Grunfeldu je narasla voda odnesla neki mlin. Tri osebe so ob tej priliki utonile. V Bajmaru je odnesla narasla voda šest hiš. Utonilo je 12 oseb. Več otrok pogrešajo. Na Badenskem je toča v več občinah poklestila poljske sadeže. Na stotine ptičev - pevcov je ubila toča.

Nesreče v gorah. V gorah pri Inomostu se je ponesrečil neki Rosmann. Padel je 500 metrov globoko.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR.

Gödöllő, 31. maja. Cesar je mejnemu grofu Palaviciniju izrekel zahvalo za nadomeščanje grofa Aehrenthala. Danes je cesar sprejel v avdienci ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen Hedervaryja. Poštarju Lipseyju je vladar podelil briljantno iglo z ogrsko krono, ker je pošta točno funkcijonirala.

SMRTNA KOSA.

Rihenberga, 31. maja. Danes so tu pokopali v 75. letu starosti umrlo gospo Frančiško Pavlico, roj. Ličen, soprogo župana Josipa Pavlica, mater dr. Andreja Pavlice.

DELAJSKO GIBANJE V TRŽAŠKI LADJEDELNICI.

Trst, 31. maja. Ravnateljstvo ladjedelnice »Stabilimento tecnico« (Sv. Marko), je izdalo oklic, da je pripravljeno stopiti v pogajanja glede zvišanja plač, toda samo naravnost z delavci in odklanja vsako vmešavanje kake tuje organizacije. (Kakor znano so delavci zahtevali zvišanje plač s posredovanjem »Zveze kovinskih delavcev« in so grozili s pasivno resistenco.)

BOLGARSKO - ČRNOGORSKA KOALICIJA PROTI TURČIJI?

London, 31. junija. Iz Carigrada poročajo, da nameravata Bolgarija in Črnogora skleniti pod okriljem Rusije koalicijsko proti Turčiji. Črnogorski diplomatični agent Popović je baje že razpravljal z bolgarskim odposlancem Sarafovom o skupnem načrtu operacij za slučaj, da bi Turčija napadla Črnogoro.

Carigrad, 31. maja. Zagotavlja se, da je Črnogora nakupila v Bolgariji velike množine pšenice in koruze.

NESPORAZUMLJENJE MED TURČIJO IN RUSIJO KONČANO.

Peterburg, 31. maja. Iz uradnih krogov se poroča: Včeraj je Turčija izročila Rusiji noto in s tem je napetost končana.

SASONOVO OZDRAVLJENJE.

Peterburg, 31. maja. Minister zunanjih zadev Sasonov je danes prvič krat šel iz sobe. Jutri se odpelje v Baden-Baden.

OSODEBA REINBOTOVA.

Moskva, 31. maja. Sodišče je obsodilo Reinbota in njegovega pomočnika na izgubo vseh pravic in na eno leto zapora.

SEJA UPRAVNEGA SVETA

AVSTRO - OGRSKE BANKE.

Budimpešta, 31. maja. V večerajšnji seji se je na predlog glavnega tajnika sklenilo zaprositi za podaljšanje bančnega privilegija do srede novembra in pooblastiti ravnateljstvo, da sklene tozadevne pogodbe z ogrsko vlado. — Glavni tajnik je v svojem poročilu omenjal, da je notranji položaj banke stalen in cvetoč.

AVIATIK SE UBIL PRED OČMI SVOJE ŽENE IN OTROK.

Rim, 31. maja. Znameniti italijanski aviatik Ciro Cirri je predvčerajšnjim padel s svojim letalnim strojem iz višine 300 metrov in se je ubil pred očmi svoje mlade žene in dveh malih otrok.

NESREČA PRI POLETU PARIZ-RIM.

Nizza, 31. maja. Carros se je pri nadaljnjem poletu proti Rimu ponesrečil. Padel je z letalnim strojem z višine. Letalni stroj se je popolnoma razbil, Carros je pa ostal nepoškodovan.

Nizza, 31. maja. Zrakoplovec Frey je pri poletu proti Rimu zadel v neki drog. Propeler letalnega stroja se je razbil. Frey je pa ranjen na levem očesu.

NESREČE PRI AVTOMOBILNI DIRKI.

Indianapolis, 31. maja. Pri mednarodni avtomobilni dirki je neki avtomobil zavozil v občinstvo. En gledalec je ubit, štiri ranjeni. Avtomobilist Renier se je pri tem ubil. Kmalu nato sta skupaj priletela dva avtomobila. En šofer je ubit. Zgodila se je še tretja nesreča, pri kateri sta si šoferja polomila roke in noge.

STAVKUJOČI DELAVCI RAZDRILI ŽELEZNIŠKI TIR.

Pariz, 31. maja. Stavkujoči delavci so v okolici Pariza razdrili železniški tir. Vlaki imajo velike zamude.

VELIKA STAVKA POMORSČAKOV.

Glasgov, 31. maja. Tu je stavka vseh pomorsčakov. Pridružilo se je stavki tudi 10.000 mornarjev.

VLAK Z IZLETNIKI PADEL PREKO NASIPA.

Pariz, 31. maja. V bližini postaje Sombalets je skočil s tira vlak z izlet-

niki in romarji. Vlak se je v sredi pritrjal in en del je padel preko nasipa. Trije otroci so ubiti, dvanajst otrok smrtnonevarno ranjenih. Mnogim otrokom so zlomljene roke in noge. Vlak popolnoma razbit. Več žensk se bori smrtjo.

PONESREČENI PARNIK.

Dubrovnik, 31. maja. Parnik »Vor«, poln žita, je naletel na pesek in je v veliki nevarnosti. Na pomoč mu odplulo več parobrodov.

Ljubljanske novice.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo. V Ljubljani bo v nedeljo dne 11. junija lepa slavnost. Naj ne bo našega ljubljanskega društva, ki bi se ne odzvalo povabilu. Priprave so v polnem tisku. Šentpeterčani nam pripravljajo rekrasno glavlje, zato to nedeljo, ljubljancem in okoličani, pohitim k našim somišljenikom, da jim s svojo udeležbo vlijemo novega poguma za njih nadaljnje delo, ki je ravno v tem okraju redilo že tako lepe sadove. Zbirali se bomo ob pol 1. uri pred »Ljudskim domom«, odkoder se razvije sprevod cerkev sv. Petra. Sprevod obeta biti lepa manifestacija šentpeterskega okraja za katoliško misel. Zeleti je, da pridejo članice naših bratskih društev narodnih nošah. Novi zastavbo bo kmalovala gospa Kregarjeva, soproga podpredsednika trgovske in obrtne zbornice. Zastava bo ena najlepših, rekrasno delo domače moči gdne Repš & Jeršek. Natančnejši spored se objavi v kratkem v časopisu.

Ij Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« se korporativno udeležuje slavnosti bratskega šentpeterskega prosvetnega društva in vabi na slavnost vse svoje izvršujoče in podporne člane.

Ij »Korupcija na magistratu«. Pod tem naslovom »Narod« poroča: »Na mestni vojašnici je bilo letos izvršiti različna kleparska dela. Ljubljana ima dovolj kleparskih mojstrov, ki plačujejo visoke davke in radi prevzamejo vsako delo. A glej — dela v vojašnici je dobil klepar v Šiški. Ta klepar v Šiški pa se imenuje Rojina in je najozhji sorodnik širokoustnega klerikalnega mizarja Rojine, ki je zdaj tudi prisodnik tistega sveta, s katerim oskrbuje Lasehan mestno upravo. Seveda je mizar Rojina preskrbel šišenskem kleparju Rojini mestno delo. To je pravi tip koruptarstva ta mizar Rojina.« — »Narod« se časih s svojim slabim spominom pošteno zaleti. Kleparski mojster gospod Rojina je dobil zgoraj opisana dela, ko mizarški mojster gospod Rojina ni še nič imel govornosti na magistratu. Kleparski mojster Rojina je dobil to delo še od prejšnjega občinskega sveta in je slučajno tako enkrat prejšnji občinski svet oddal delo najcenejšemu ponudniku. »Narod« se je torej zopet ugriznil v svoj jezik. Če pa hoče »Narod« govoriti kar o resnični korupciji, tedaj naj gre gledat, kako se je godilo v stavbnem uradu in vpraša naj, zakaj se pri mestni elektriki dobava raznih potrebščin oddaja pod roko.

Ij Umrla je gospa Agata Pavšek, roj. Ozelj, soproga g. Fr. Pavška v 60. letu svoje dobe. Pogreb bo v petek ob 6. uri zvečer. N. v m. p.!

Ij Pokušnje vin »Kranjske deželne vinarske zadruga« se vršijo prihodnje vedno prve tri četrtke vsacega meseca od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer v Ljubljani pod kavarno »Evropa« na Dunajski cesti. Več v današnjem inšeratu.

Ij Pravi vandalizem. Kakor znano gradi mestna občina na Prulah krasno ljudsko šolo. Da se pa mladina ne bode pekla po solcu, je dala nasaditi lepe kostanjeve dreve, ki bodo v nekaj letih narasli in bodo pravi kras in vžitek tamošnjemu okolišu. A kaj se je zgodilo. En kostanj je zlobna roka nekoč ponoči posekala, vsako drevesce je pa narezano, obrezano ali pa olupljeno. In kdo to dela? Kakor znano se zbira po Prulah dan na dan iz cele šentjakobske fare cele trope otrok, ki spuščajo lintverne, mečejo žogo in se zabavajo z drugimi nedolžnimi igrami, kar je pač koristno za njihov telesni in duševni razvitek. So pa vmes tudi vandali, ki jim je prava zabava po končevanju dreves. Občinstvo naj s takimi paglavci napravi kratek proces.

Ij Magistratni »komisar« Govekar bi imel sedeti na magistratu in delati pa potuje zdaj baje s svojo soprogo okoli po tujih mestih. Prašamo: na čem gawe stroške in kdo je dal dopust temu »ravnatelju«? 7600 K iz mestne blagajne vleči in pol leta nič delati, to menda ni korupcija!

Ij Živahen promet. Danes je bilo po ljubljanskih ulicah, gostilnah in ur

govinah tako živahno, da že davno ne tako. Tudi izvoščeki poznajo to živahnost, električna pa ima na progi rezervne vozove. In kako je prišlo naše mesto kar hipoma na tak promet? Semenj, žurni odmor romarjev in tekmovalno streljanje alpinskih častnikov III. voja. Le-ti hodijo na strelišče deloma peš, mnogo jih je pa videti na električni. Častniki ostanejo v Ljubljani tri dni.

Ij Umrla je danes Marija Kubelka, vdova stavbenega podjetnika in hišna posestnica. Pogreb bo v četrtek 1. junija ob 5. uri popoldne s Poljanske ceste št. 22. Pokojnica je bila krščanskega mišljenja in blagega značaja. Bodi ji zemljica lahka!

Ij Umrl je v Trstu vpokojeni podravatelj južne železnice vladni svetnik Jožef Hainich, star 83 let. Rajni Hainich je že sodeloval kot inženir, ko so gradili progo Ljubljana-Trst.

Ij Poveljstvo ljubljanskega garnizijskega zapora prevzame začasno od 31. majnika do 24. junija major Franc Czansky, ker ima dopust stalni poveljnik stotnik Oskar Theisz.

Ij Stotnik ljubljanskega 27. pešpolka Hermenegida Sandri je prideljen s 1. junijem kot ordonančni častnik višjemu poveljstvu deželne bramb.

Ij Avskultant je postal pri ljubljanskem deželnem sodišču pravni praktikant Tomaž Tollazzi.

Ij Prijatelj planin nam poroča, da je flora na Golici letos skoraj tri tedne zgodnejša, kakor pa lansko leto ter da je že bujno krasna. Narcize so ob vznožju že obvene, tem lepše pa so po obronku hriba, kakor pravi Levstek: »Zvezda zvezdi je sosed, njih za nas številni«. Tako bi lahko zapel pesnik o narcizah na Golici, na ti nebeški nji-vi teh dražestnih cvetk. Zato se pa planinci kar kosajo, kdo bode prehitel drugega. Komaj je bila Kadilnikova kočica otvorena in ko sem bil v nede-ljo gori, sem dosegel v knjigi števil. 160. Kdor ljubi naravo in naše planine, kdor rad diha čist zrak in neprisljano zabavo, idi na Golico!

Mnenje gospoda **dr. H. Strucka**
Solun.

Gospod **J. Serravallo**,
Trst.

Imam čast, se Vam zahvaliti za vrljudno pošiljatev buteljki Vašega **Serravallovega Kina vina** z železom in nanzanjam Vam, da sem z njim dosegel vedno izborne uspehe pri moji klijenteli.

Solun, 27. maja 1909.

Dr. Struck.

Rogaški

Tempel
Styria
Donati

Najmočnejši
prirodni vrelec magnezijo
glauberske soli

Za namakanje perila je najboljši in najpopolnejši prašek iz mila

pralni ekstrakt
„Zenska hvala“

Nadomešča popolnoma
belenje perila.

Pralni prašek je zaupljiv predmet;
da se drago perilo obvaruje škode,
čuva naj se vsakdo pred ponared-
bami.

1764

Globoko žalujoči ostali javljajo tem potom sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša ljubljena, najboljša in nepozabna mati ozi. stara mati in tašča, gospa

Marija Kubelka
vdova stavbenega podjetnika

danes ob 5. uri zjutraj, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice se vrši dne 1. junija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanske ceste št. 22 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. maja 1911.

Josip Kubelka
c. in kr. korvetni kapitan

Vencei Kubelka **Viktor Kubelka**
c. in kr. mornar. bančni uradnik
poročnik v rez. v New-Yorku
sinovi.

Marija, Olga, Terezina in Ljudmila Kubelka
hčere.

Jeaneta Kubelka **Miriam Kubelka**
sinova. vnukinja.

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Zahvala.

Potrti globoke žalosti ob prebrdki izgubi naše iskreno ljubljene hčerke, soproge, mamice, sestre in svakinje, gospe

Jeje Laus roj. Pavlošič

nam ni mogoče se zahvaliti vsakomu posebej. Zato se tem potom zahvaljujemo za mnoge dokaze požrtvovalnega sočutja, za darovane prekrasne vence ter za obilo številno spremstvo pri pogrebu. Zlasti se zahvaljujemo prečastnemu gospodu dekanu Dorniku, stolnemu kapitelju ljubljanskemu in ostali prečastiti duhovščini, obitelji g. notarja Drukarja, gg. pevcev za ginljive žalostinke pred hišo in na grobu pokojnice, dalje pa tudi vsem ostalim gg. uradnikom in učiteljem.

Gornjigrad, 30. maja 1911.

Rodbini: 1757

Josip Laus **Fran Pavlošič**
c. kr. gozdar. c. kr. nadpoštar.

Zahvala.

Za obilne dokaze odkritosrčnega sočutja ob smrti našega nepozabnega brata, strica in svaka, gospoda

Franca Milaveca

in za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku se iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana-Cerknica, 30. maja 1911.

Žalujoči ostali.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 30. maja.

Pšenica za oktober 1911	11:18
Rž za oktober 1911	9:18
Oves za oktober 1911	7:74
Koruza za julij 1911	6:65
Koruza za avgust 1911	6:75

Mizar

dobro izurjen, samostojen delavec za boljše stavbenomizarska dela dobi dobro in stalno mesto pri dvornem mizarskem mojstru **Jos. Steiner, Monakovo, Bothmerstraße št. 13/0, Bavarsko.** 1759

Hišnik

za mesec avgust se sprejme. Več pove **Adolf Hauptmann** tovarna barv v Ljubljani. 1744

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padežina v 24 urah v mm
30	9. zveč.	732'3	15'2	sl. svzh.	oblačno	
31	7. zjut.	731'9	13'8	sl. jvzh.	megla	6'9
	2. pop.	731'4	20'0	sr. jug.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 16'8° norm. 15'8°.

KONJAK

891

star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšo sredstvo za slabotne in rekonvalescente. - Dobi se edino pri tvrdki:

Br. Novaković, Ljubljana.

Izprašan strojnik

prej monteur išče službe strojnika. Ponudbe na naslov **Emil Pramporg, Brod ob Savi Järgergasse št. 5, Slavonija.** 1730

Za letoviščarje!

Vili podobna hiša v prav prijaznem kraju pri Ljubljani s prostornim vrtnim salonom, senčnatim vrtom in lepimi izprehodi se 1760

odda letoviščarjem.

Pripravno zlasti za ljubljanske rodbine, katerih gospodar je čez dan zaposlen v mestu. K hiši spada arondirano zemljišče s travniki in njivami prve bonitete. Gojenje špargljev. Gospodarsko poslopje z gospodarskim inventarjem. Vse skupaj se tudi

proda ali da v najem.

Istotam oddaja košnje dne 8. junija t. l. ob 1. uri popoldne. — Poizve se v Savijah pri Ljubljani št. 20.

Učenca za pekovsko obrt

pridnega in poštenih starišev se takoj sprejme na **Tirolsko**. Naučil se bode obenem tudi prav dobro nemščine. Naslov pove uprava „Slovenca“. 1667

Nekaj

detelje mrve

je še naprodaj na Ljubljanskem polju. — Vpraša naj se **Metelkova ulica 4.** 1761

Kranjska deželna vinarska zadruga

v Ljubljani

priraja v bodoče

javne vinske pokušnje pristnih kranjskih vin

vedno prve tri četrtke vsakega meseca

od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer v pokuševalni kleti v Ljubljani pod kavarno »EVROPA« na Dunajski cesti.

Prihodnja pokušnja 1. junija t. l.

Št. 9583.

Razpis.

Za zgradbo **vodovoda** v vasi **Črmošnjice**, politični okraj Novo mesto, na 14.636 K 70 vin. proračunjena dela in dobave se bodo oddale potem javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predlože do **17. junija t. l.** ob **12. uri opoldne** podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: **Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda v Črmošnjicah.** Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudbenik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni, priložiti je tudi ponudbeni seznam enotnih cen za izvršitev hišnih vodovodov.

Razentega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika, ne glede na višino ponudbene cene, oziroma — če se mu vidi potrebno — razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 5 K.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 30. majnika 1911.

Sprejme se dobra in solidna prodajalka.

Zahteva se 300 kron kavicije. Vstop takoj. Naslov v upravnistvu Slovenca. 1762

Sprejme se blagajničarka.

Zahteva se 300 kron kavicije. Ustop takoj. Naslov v upravnistvu Slovenca. 1763

Hiša

z izkuho se takoj proda v Florijanski ulici št. 16. Več se izve istotam. 1758

Občinski tajnik

z večletno prakso, zanesljiv, kateri bi prevzel tudi tajništvo posojilnic, želi službe. Blagovoljene ponudbe pod „tajnik“ na upravnistvo tega lista. 1754

Prodajalka

s prakso se takoj sprejme pri tvrdki **A. Sušnik, Zaloška cesta.** 1752

Dobro idoča trgovina z mešanim blagom

ležeča tik mesta kjer bode zgrajen kolodvor za novo dolensko železnico se da takoj v najem. Več pove lastnik **Štefan Derganc v Semiču, Dolensko.**

Iščemo za umetne akvarelne barve in risarske tuše 1755

zastopnike

ki so dobro vpeljeni v trgovinah s papirjem in barvami.

Žovarna barv „Iskra“ Krakov.

Kranjska deželna vinarska zadruga

v Ljubljani

priraja v bodoče

javne vinske pokušnje pristnih kranjskih vin

vedno prve tri četrtke vsakega meseca

od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer v pokuševalni kleti v Ljubljani pod kavarno »EVROPA« na Dunajski cesti.

Prihodnja pokušnja 1. junija t. l.

Št. 9583.

Razpis.

Za zgradbo **vodovoda** v vasi **Črmošnjice**, politični okraj Novo mesto, na 14.636 K 70 vin. proračunjena dela in dobave se bodo oddale potem javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predlože do **17. junija t. l.** ob **12. uri opoldne** podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za eno krono, doposlati je zapečatenih z napisom: **Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda v Črmošnjicah.** Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudbenik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni, priložiti je tudi ponudbeni seznam enotnih cen za izvršitev hišnih vodovodov.

Razentega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika, ne glede na višino ponudbene cene, oziroma — če se mu vidi potrebno — razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 5 K.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 30. majnika 1911.

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

Akt. kapital: 10.000.000 kron.

Rezervni zakladi: 17.000.000 kron.

Osrednja menjalnica:

„MERCUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Baichov, Gablonz, N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Modling, Meran, Novi Jilin, Pizen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Gvitava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev

Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Zaroka nadvojvode Karola Franca Josipa. Kakor hitro se povrne nadvojvoda Karol Franc Josip iz Londona, kjer zastopa na angleških kronskih svečanostih našega cesarja, se bo vršila oficialna njegova zaroka z burbonsko in parmsko princezino Zito.

Izredne obdolžitve proti izdajatelju lista »Deutsches Volksblatt«. »Prager Tagblatt« poroča iz Litomerice, da se je v nedeljo vršil tamkajšnji shod krščanskih socialcev, na katerem sta govorila profesor Habel in bivši poslanec Prohaska. Profesor Habel je ostro napadal dunajski list »Deutsches Volksblatt« ter je trdil, da je izdajatelj tega lista ces. svetnik Vergani zahteval od nemške krščansko-socialne stranke 2 milijona kron za to, da preneha z napadi na stranko in dr. Gessmanna. To obdolžitev je potrdil tudi Prohaska kot resnično.

Ponesrečeni princ. Ob vajah v Döberitzu se je nevarno poškodoval na nogi pruski princ Joachim. Ni izključeno, da si je zlomil nogo. Cesarica Avgusta Viktorija sama streže svojemu sinu.

Pes provzročil ponesrečenje avtomobila. V avtomobil špediterja Bruckmanna je med Isarilohom in Schwertejem na Westfalskem skočil velik mersarski pes na avtomobil in vrgel ž njega šoferja. Avtomobil je nato divjal brez vodstva naprej in se zaletel v neko drevo. Nevarno ranjeni so vsi potniki.

14 rezervnikov obolelo na zastrupljenju. Iz Brna poročajo, da je na povratku s 14dnevnih vaj obolelo 14 domobrancev rezervnikov na zastrupljenju. Eden izmed njih je že umrl, ostali se bore s smrtjo. Vzroka zastrupljenju še niso dognali.

Grški roparji odvedli nemškega profesorja. Iz Soluna poročajo, da so grški roparji odvedli s seboj nemškega profesorja Edvarda Richterja, ki je bil na študijskem potovanju v olimpskem pogorju. Spremljala sta ga dva orožnika, ki pa so ju roparji premagali. Dolej ni nobenega sledu za roparji.

Dekle pred vojaško naborno komisijo. Iz Liberc poročajo, da je bila 23. t. m. pred vojaško naborno komisijo v Rohlici neko dekle. Polkovni zdravnik

je dognal slučaj hermaphrodita. Okrajno glavarstvo je dovolilo dosedanjemu dekletu, da sme nositi moško obleko.

Nemško mornarično društvo, je imelo 28. maja v Norimberku letni občni zbor. To društvo v Nemčiji, podobno avstrijskemu mornaričnemu društvu, ima 1.034.987 članov in 370.601 mark premoženja.

Umetnik milijonar. Ob požaru v Edinburgu je zgorel, kakor smo poročali umetnik Lafayette. Zapusil je premoženje 2 milijona mark.

Skriynost hipnoze. Dva 17 let stara mladeniča sta napadla neko 50 let staro trafikantinja in jo davila. Žena je klicala na pomoč. Ljudje so prihiteli in prijeli fanta, ki sta izjavila, da sta hotela oropati trafikantinja, da dobista 13 K, s katerimi bi kupila knjigo tajnosti hipnoze. Iz te knjige bi se bila rada naučila hipnotizirati, da bi ropala brez skrbi.

Kurzi efektov in menjic.

dne 30. maja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92-35
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92-35
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	96-25
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	96-35
Avstrijska zlata renta	116-75
Avstrijska krona renta 4%	92-35
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	81-35
Ogrska zlata renta 4%	111-90
Ogrska krona renta 4%	91-35
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80—
Delnice avstrijsko-ogrske banke	19-20
Kreditne delnice	641-25
London vista	230-82 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-32 1/2
20 mark	23-48
20 frankov	19—
Italijanski bankovci	94-50
Rublji	2-53 3/4

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se umiva le z

Steckenpfeferlilijno mlečno milo (znamka Steckenpfeferlilijna) tvrdke Bergmann & Co., Tesen ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini s parfumiom i. t. d. 608

Na Najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva

28. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.135 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 620.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron

Srečkanje nepreklicno 22. junija 1911. Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd., igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

1596 10 Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelak za državne loterije.)

A. BERTHOLD

fotografski umetni zavod, Ljubljana, Sodna ulica št. 11

se priporoča za vsa fotografska dela v znani najboljši izvršitvi

Tehnični biro in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, znanstvena mnenja, prevzeta zgradb

3362

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privežala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3—, elegantno vezano K 4—. — Že dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglašeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrego. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljitosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najodličnejša dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved-ove.

I. del K 3-80, elegantno vezano K 5—; — II. del K 4—, elegantno vezano K 5-40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Razporoka. Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2—, vezano K 3—.
2. zvezek: Stejni kralj Lear. Ivan Turgenjev. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
3. zvezek: Straža. Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
4. zvezek: Ponižani in razžaljeni F. M. Dostojevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3—, vezano K 4-20.
5. zvezek: Kobzar. Taras Sevcenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjem. K 2-40, vezano K 3-60.
6. zvezek: Mož Simone. Champoll. — V. Levstik. Roman. K 1-90, vezano K 3—.
7. zvezek: Hajdamaki. Taras Sevcenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaci. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
8. zvezek: Dolina krvi. (Glenanaar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4-20, vezano K 5-80.
- Kacijanar. Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1-40, vezano K 2-40.
- Roma. Silvin Sardenko. Poezije. K 2—, vez. K 3-20.
- Andrej Hofer, tirolski junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K —80, deset izvodov K 5—.
- Črna žena. Povest iz domače zgodovine. K 1-40, vezano K 2—.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Conan Doyle. Londonska povest. K —60, skupaj vezan z II. zvez. K 1-80.
 2. zvezek: Darovana. Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
 3. zvezek: Jernač-Zmagovalec. Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — Med plavci. Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1-40.
 4. zvezek: Malo življenje. Dr. Fran Detela. Povest. K 1—, vezano K 1-90.
 5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Avgust Senoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, vezano K 2-60.
 6. zvezek: Gozdarjev sin. Fran S. Finžgar. Povest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom K 1-40.
 7. zvezek: Prihajač. Dr. Fran Detela. Povest K —90, vezano K 1-70.
- Splošno priljubljeni ljudski pisatelji nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam pred očuje ljudstvo resnično tako, kakršno je.
8. zvezek: Pasjeglavlci. Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — Kristusove legende. 1. Vodnjak modrih mož. — 2. Bellemhovo dete. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: Alešovec, Kako sem se jaz Hkal. I. del. K 1-20, vezano K 2—.
10. zvezek: Isto II. del. K 1-20, vezano K 2—.
11. zvezek: Isto III. del. K 1-20, vezano K 2—.
12. zvezek: Dolžan. Iz dnevnika malega poredneža. K 1-40, vezano K 2-30.
13. zvezek: Haggard, Dekle z biseri. K 2—, vezano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80. Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vezano K 5-40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebna za mladeniška društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

Slovanska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1-20.

Slomek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1—.

Krek. Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) — Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1—, 10 izvodov K 8—.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za ožer tako silajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletanškega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebinska:

1. zvezek se začasno ne dobi.
2. zvezek: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Zupan sardamski ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.
3. zvezek: 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških vlog.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.) K —80.
4. zvezek: 1. Dr. Veznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krtinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Saloigra v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Črevljar. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komičen prizor. (3 moške vloge.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1-60.

7. in 8. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Za letovišče. Burka enodejanska. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepček. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1-60.

9. zvezek: 1. Na Betlehemskih poljanah. Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. Čašica kave. Veseloigra v enem dejanju (8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.

10. zvezek: 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. (11 moških vlog.) — 2. Rdeči nosovi Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. Zdal gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 5. Strahovi. (3 ženske vloge.) K —80.

11. zvezek: 1. Večna mladost in večna lepota. Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.) — 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. Čarobna burka v petih dejanjih. (9 moških vlog.) — 3. Prepirljiva sosedja ali boljše je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. (4 moške vloge.) K —80.

12. zvezek: (Za moške vloge: Izgubljen sin. V jeti. Pastirci in kralji. — Za ženske vloge: Ljudmila, Planšarica.) K —80.

13. zvezek: (Za ženske vloge: Vestalka. Smrt Marije Davice. Marijin otrok.) K —80.

14. zvezek: (Za ženske vloge: Junaška deklica Devica Orleanska. — Za moške vloge: Sv. Boštjan. — Za otroške vloge: Materin blagoslov.) K —80.

15. zvezek: (Za ženske vloge: Fabiola in Neža. — Za moške vloge: Turki pred Dunajem.) K —80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizorljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času osvojile vse naše domače odre.